

SAKSARKIVNUMMER	Kontraktsbestemmelser	AVTALENUMMER
2022/88		

**Ombygging for ny MR
Kristiansund Sykehus**

Innhold

Del I – Spesielle kontraktsbestemmelser – endringer i NS 8406.....	4
1 Definisjoner (NS 8406 pkt 2)	4
2 Kontraktsdokumenter (NS 8406 pkt. 4).....	4
3 Sikkerhetsstillelse (NS 8406 pkt. 8)	4
3.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse	4
3.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse.....	4
4 Forsikring (NS 8406 pkt. 9)	4
5 Krav til Entreprenørens ytelse (NS 8406 pkt. 11)	4
6 Bruk av underentreprenører (NS 8406 pkt. 12)	4
7 Lover, offentlige forskrifter og vedtak (NS 8406 pkt. 13.1)	4
7.1 Internkontroll, SHA og ytre miljø	4
8 Kontroll og prøving (NS 8406 pkt. 14)	5
9 Byggherrens medvirkningsplikt (NS 8406, pkt 18)	5
10 Endringer. Forsinkelse og svikt ved byggherrens medvirkning (NS8406 pkt. 19)	5
10.1 Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8406 pkt. 19.3).....	5
11 Betaling av entreprenørens vederlag (NS 8406 pkt. 23)	6
11.1 Indeksregulering. Endring av offentlige avgifter og gebyrer (NS 8406 pkt. 23.1).....	6
11.2 Fakturering og betaling (NS 8406 pkt. 23.3.)	6
11.3 Særlig om regningsarbeider (NS 8406 pkt. 23.4).....	6
12 Sluttoppgjør (NS 8406 pkt. 25)	6
12.1 Sluttoppstilling med sluttfaktura	6
Del II – suppleringer til NS 8406	6
13 Definisjoner	6
13.1 Avtaledokument	6
13.2 Kontraktarbeid.....	6
13.3 Vederlag.....	6
13.4 Fast Pris.....	6
13.5 Indirekte Arbeidskraft.....	6
13.6 Kvalitetskostnader	6
13.7 Inntakskost	6
14 Pris- og fakturabestemmelser	7
14.1 Kostnader inkludert i priser og rater	7
14.2 Arbeidstid	7
14.3 Reiser	7
14.4 Påslagsprosent for materialer	7
14.5 Påslagsprosent for underentreprenører.....	7

14.6	Fakturering og betaling.....	7
14.6.1	Fakturainformasjon.....	7
14.6.2	Elektronisk faktura	7
14.6.3	Overdragelse av faktura.....	8
15	Lønns- og arbeidsvilkår.....	8
15.1	Krav om betaling til bank.....	8
15.2	Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker.....	8
16	Etiske krav	9
16.1	Ansattes rettigheter - ILOs kjernekonvensjoner.....	9
16.1.1	Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjon nr 138 og 182).....	9
16.1.2	Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjon nr 29 og 105)	9
16.1.3	Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr 100 og 111)	9
16.1.4	Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjon nr 87 og 98)	9
16.2	Oppfølging	9
16.3	Brudd	9
17	Bestilling	9
18	Levering	10
18.1	Renovasjon:	10
18.2	Parkeringsplass:	10
18.3	Leveringsgaranti	10
19	Ansvar for skade.....	10
19.1	Varsel om fare for skade.....	10
19.2	Ansvar for skade på den andre partens person eller eiendom	10
19.3	Ansvar for skade på miljø, tredjemanns person eller eiendom.....	10
20	Miljø	10
21	Taushetsplikt	10
22	Force Majeure	11
23	Overdragelse av rettigheter og plikter	11
24	Revisjon	11
25	Reklame og kontakt med media.....	11
25.1	Reklame	11
25.2	Kontakt med media	11

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS8406:2009 *Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt* med de presiseringer, endringer og suppleringer som er angitt nedfor. Dokumentet er delt i to; presiseringer og endringer til NS 8406, og suppleringer utover bestemmelsene NS 8406.

Del I – Spesielle kontraktsbestemmelser – endringer i NS 8406

1 Definisjoner (NS 8406 pkt 2)

Spesifisering av standarden

Helse Møre og Romsdal HF er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt.

Entreprenør er kontraktspart som har påtatt seg utførelsen av det bygg- eller anleggsarbeidet som kontrakten omfatter.

2 Kontraktsdokumenter (NS 8406 pkt. 4)

Kontrakten består av dokumenter som beskrevet i Vedlegg 4 punkt 2.1. Kontraktdokumenter.

3 Sikkerhetsstillelse (NS 8406 pkt. 8)

3.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Første avsnitt endres som vist under:

~~Er ikke annet avtalt, Når byggherren krever det for det enkelte deloppdrag/avrop, skal entreprenøren stille betryggende sikkerhet for oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser med 10 % av kontraktssummen i utførelsestiden som reduseres til 3 % av kontraktssummen for første 5 år av reklamasjonsperioden. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt entreprenørens sikkerhetsstillelse.~~

3.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse

NS 8406 punkt 8, 2. avsnitt utgår i sin helhet. Byggherren stiller ikke sikkerhet.

4 Forsikring (NS 8406 pkt. 9)

Følgende kommer i tillegg til pkt 9.

Entreprenørens forsikringer skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres med forsikringsbevis. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt Entreprenørens dokumentasjon.

5 Krav til Entreprenørens ytelse (NS 8406 pkt. 11)

Følgende bestemmelser kommer i tillegg til NS 8406 pkt. 11.

Kontraktsspråket og all korrespondanse skal være på norsk.

Tjenesten skal gjennomføres i samsvar med Avtalen og skal utføres profesjonelt, effektivt og med høy faglig standard.

Hvis en eller flere bestemte standarder/metoder eller lignende skal benyttes, skal disse angis. Byggherren skal gis mulighet til å kontrollere og etterprøve entreprenørens arbeid og at oppgitte standarder/metoder følges.

Entreprenøren skal lojalt samarbeide med byggherren, og ivareta byggherrens interesser.

Henvendelser fra byggherren skal besvares innen rimelig tid.

Entreprenøren skal innen rimelig tid varsle om forhold entreprenøren forstår eller bør forstå kan få betydning for Tjenestens gjennomføring, herunder eventuelle forventede forsinkelser.

Ved oppdrag for enkelte avdelinger ved Helse Møre og Romsdal vil det bli stilt krav til politiattest for personer som skal utføre oppdraget. Entreprenøren skal levere dette ved forespørsel.

6 Bruk av underentreprenører (NS 8406 pkt. 12)

Følgende kommer i tillegg til pkt. 12.

Ved bruk av underentreprenør skal entreprenøren kreve skatte- og avgiftsattest og HMS – egenerklæring i alle kontraktsforhold med verdi over kr 100 000,- ekskl. mva. Ved brudd på denne bestemmelsen kan byggherren kreve underentreprenøren byttet ut, uten kostnader for byggherren.

7 Lover, offentlige forskrifter og vedtak (NS 8406 pkt. 13.1)

7.1 Internkontroll, SHA og ytre miljø

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt 13.1.

Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Entreprenøren

plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, entreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.*
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.*

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan byggherren heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om Entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

8 Kontroll og prøving (NS 8406 pkt. 14)

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt. 14: Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i

- a) Entreprenørens kvalitetssystem*
- b) De deler av entreprenørens styringssystemer for øvrig (f.eks. for økonomi, ytre miljø, SHA) og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.*

9 Byggherrens medvirkningsplikt (NS 8406, pkt 18)

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt 18.

Byggherren skal lojalt medvirke til Tjenestens gjennomføring.

Henvendelser fra entreprenøren skal besvares innen rimelig tid.

Byggherren skal innen rimelig tid varsle om forhold byggherren forstår eller bør forstå kan få betydning for Tjenestens gjennomføring, herunder eventuelle forventede forsinkelser.

10 Endringer. Forsinkelse og svikt ved byggherrens medvirkning (NS8406 pkt. 19)

10.1 Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8406 pkt. 19.3)

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt. 19.3:

Entreprenøren skal varsle byggherren før arbeidet igangsettes. Varselet skal inneholde mulig konsekvens for tid og/eller kostnad ved utførelsen av pålegget.

Siste avsnitt endres som følger:

Er ikke annet avtalt kan entreprenøren før arbeidet igangsettes kreve at byggherren stiller sikkerhet for verdien av det omtvistede kravet. Dersom byggherren ikke stiller sikkerhet innen rimelig tid, kan entreprenøren på egen risiko innstille utførelsen av det arbeidet tvisten gjelder. Byggherren stiller ikke sikkerhet. Entreprenøren pålegges å gjennomføre arbeidet uavhengig av dette.

11 Betaling av entreprenørens vederlag (NS 8406 pkt. 23)

11.1 Indeksregulering. Endring av offentlige avgifter og gebyrer (NS 8406 pkt. 23.1)

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt 23.1.

Prisendringer som skyldes endringer i offentlige skatter og avgifter kan gjennomføres iht pkt 23.1 etter at byggherren er forhåndsvarslet.

Byggherre skal betale Entreprenøren Fast Pris NOK for utførelsen av Kontraktarbeidet.

11.2 Fakturering og betaling (NS 8406 pkt. 23.3.)

Følgende endring gjelder for pkt 23.3.

Avsnitt sju endres som følger:

~~Byggherren plikter å betale innen 28 dager etter at han har mottatt faktura.~~ Betalingsbetingelsene er: Fri leveringsmåned + 30 dager.

Priser og rater skal angis i norske kroner og eksklusive mva.

Det skal ikke beregnes noen form for gebyr eller tillegg, i form av ordre-, faktura-, ekspedisjonsgebyr etc. Eventuell morarente skal beregnes etter Lov om renter ved forsinket betaling.

11.3 Særlig om regningsarbeider (NS 8406 pkt. 23.4)

Følgende endring gjelder for pkt 23.4.

Timesatser som legges til grunn for regningsarbeid er beskrevet i Vedlegg 3.

Tiden skal først starte å løpe fra oppmøte på avtalt arbeidssted.

12 Sluttoppgjør (NS 8406 pkt. 25)

12.1 Sluttoppstilling med slutfaktura

Følgende kommer i tillegg til NS 8406 pkt 25.1

For deloppdrag/bestillinger utført som regningsarbeider, regnes overtakelse fra det tidspunkt oppdraget er ferdigstilt/meldt klart til bruk eller tatt i bruk av byggherren. Entreprenøren plikter å varsle byggherren så snart som mulig etter at oppdraget er ferdigstilt.

Del II – suppleringer til NS 8406

13 Definisjoner

I tillegg til definisjonene i Kontraktsvilkårene, skal følgende uttrykk forstås som angitt nedenfor:

13.1 Avtaledokument

Dokument som er undertegnet av begge parter, og som bekrefter inngåelse av kontrakt

13.2 Kontraktarbeid

Bygg, arbeid eller anlegg som omfattes av kontrakten mellom Byggherre og Entreprenør

13.3 Vederlag

Det beløp Byggherre skal betale til Entreprenøren for oppfyllelse av Entreprenørens kontraktsforpliktelser

13.4 Fast Pris

Fast Pris betyr et samlet fast beløp for hele eller deler av Kontraktarbeid

13.5 Indirekte Arbeidskraft

Indirekte Arbeidskraft betyr arbeidskraft som utfører assistanse og støttarbeid til personell som direkte deltar i Kontraktarbeidet. Indirekte Arbeidskraft er alle personellkategorier som ikke er priset i Vedlegg 3. Eksempler på Indirekte Arbeidskraft er administrativt personell, sekretærer, ledere, personell som utfører kvalitetskontroll og inspeksjon, brann- og sikkerhetsvakt og personell som utfører lager- og transportoppgaver.

13.6 Kvalitetskostnader

Kvalitetskostnader betyr enhver kostnad som er et resultat av tiltak som Entreprenøren initierer, forut for en leveranse, for å overkomme kvalitetsmangler relatert til Kontraktens krav og som er et resultat av Entreprenørens utførelse under Kontrakten.

13.7 Inntakskost

Inntakskost er det en vare koster i innkjøp samt frakt og andre direkte innkjøpskostnader som kommer i forbindelse med å få varen frem til kjøpers lager.

14 Pris- og fakturabestemmelser

14.1 Kostnader inkludert i priser og rater

Det er Entreprenørens ansvar å påse at alle kostnads- og fortjeneste elementer relevante for utførelsen av Kontraktarbeidet skal være inkludert i de respektive priser og rater. Det er likeledes Entreprenørens ansvar å kontrollere dette.

Spesielt nevnes at følgende kostnader skal være inkludert i alle priser og rater:

- Lønnskostnader inklusive alle tilleggssytelser til lønn (eksempelvis bonus, overtid- og skifttillegg, diett og/eller andre goder til de ansatte).
- Skatter, toll og andre typer avgifter.
- Fortjeneste og provisjoner.
- Interne kostnader
- Kostnader forbundet med anskaffelse av det utstyr og materiell som Entreprenøren er pålagt å anskaffe i henhold til Kontraktarbeid, eller som er nødvendig å anskaffe for gjennomføringen av kontraktarbeidet.
- Verktøy og utstyr.
- Dokumentasjon av utført arbeid.
- Arbeidstøy og verneutstyr.
- Servicebil og parkering.
- Transport til og fra avtalt arbeidssted.
- Kostnader relatert til rapportering i samsvar med Avtalen og/eller bestillingen.

14.2 Arbeidstid

Entreprenøren er ansvarlig for at arbeidstidsordninger er innenfor arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Detaljerings av arbeidstid- og skiftplaner er Entreprenørens ansvar. Overtid skal kun benyttes dersom det er strengt nødvendig og etter avtale med Byggherre.

14.3 Reiser

Reisetid og kostnader i forbindelse med reise, opphold og diett kompenseres ikke.

14.4 Påslagsprosent for materialer

Påslagsprosent for materialer er en prosentsats som dekker alle tillegg til netto inntakskost på materialer, herunder assurance, brekkasje, håndtering og lagring på byggeplass, administrasjon, risiko, fortjeneste mm.

Påslaget beregnes ved å multiplisere netto, dokumentert inntakskost med prosentsats opplyst i Vedlegg 3.

14.5 Påslagsprosent for underentreprenører

Påslagsprosent for underleverandør er en prosentsats.

Timepriser og rater for underleverandører skal reflektere priser gitt i Vedlegg 3.

14.6 Fakturering og betaling

For utførelse av Kontraktarbeidet skal Entreprenøren betales i henhold til betingelsene som beskrevet i dette vedlegg samt Vedlegg 4 – Avtaledokument.

14.6.1 Fakturainformasjon

Fakturaen skal inneholde følgende informasjon:

- Bankkontonummer
- Navn på bank
- Bank adresse
- Oppdragsgivers Kontraktsnummer
- Ordnummer/bestillingsnummer
- Materiellbetegnelse/ beskrivelse
- Mengde
- Enhetspris iht. kontrakt
- Salgsenhet iht. kontrakt
- Leveringsadresse
- Brukerreferanse
- Leveringsdato

14.6.2 Elektronisk faktura

Entreprenør skal levere faktura og kreditnota elektronisk slik at Byggherren mottar dokumentet i samsvar med standarden «Elektronisk handelsformat» (EHF).

Fakturering skal skje etterskuddsvis.

Opplysninger om Byggherre referanse tilpasses krav fra den enkelte Byggherre, men som utgangspunkt skal faktura inneholde bestillingsnummer og navn på bestiller (e-post).

Faktura som mangler bestillingsnummer/ kontraktsnummer eller har andre vesentlige mangler vil uten forvarsel kunne bli returnert til Entreprenøren.

Ved feilsendt fakturaer, eller fakturerte priser er høyere enn inngåtte avtalepriser kan

Entreprenøren belastes med et gebyr tilsvarende NOK 500 pr faktura. I tillegg skal krediteres hele differansen mellom fakturert og avtalt pris.

Fakturaadresse:

Helse Møre og Romsdal HF
Org.nr: 997 005 562

14.6.3 Overdragelse av faktura

Entreprenører som overdrar fakturaer til tredjemann for innkreving står fortsatt ansvarlig overfor Byggherre ved eventuelle reklamasjoner eller regresskrav.

15 Lønns- og arbeidsvilkår

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8.februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen

Entreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide).

Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal Entreprenøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør (herunder bemanningsselskaper) er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende

tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos Entreprenøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om Entreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan byggherren på samme måte kreve at Entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeidet under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

15.1 Krav om betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

15.2 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Entreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at Entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er Entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

16 Etiske krav

Entreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i Entreprenørkjeden. Varer og materialer, som leveres til Byggherren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Kravene angir minimumsstandarder. Der hvor konvensjoner og nasjonal lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Dersom Entreprenøren bruker underleverandører/ underleverandører for å oppfylle kontrakten, plikter Entreprenøren å påse at underleverandører/ underleverandører etterlever samme krav.

16.1 Ansattes rettigheter - ILOs kjernekonvensjoner

Entreprenøren plikter å påse at ILOs kjernekonvensjoner etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/ underleverandører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. Dette betyr blant annet:

- 16.1.1 Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjon nr 138 og 182)
- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter.
 - Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land).
 - Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid.
- 16.1.2 Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjon nr 29 og 105)
- Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
 - Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal

være fri til og avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

- 16.1.3 Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr 100 og 111)
- Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- 16.1.4 Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjon nr 87 og 98)
- Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt.

16.2 Oppfølging

Entreprenøren skal påse at ansattes rettigheter i punkt 16.1 etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underleverandører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten.

Entreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 16.1 ovenfor.

16.3 Brudd

Brudd på punkt 17.1 – 17.2 innebærer avtalebrudd.

Ved mislighold av ovennevnte forpliktelser kan Byggherren kreve at Entreprenøren retter de påpekte manglene innen en rimelig frist fastsatt av Byggherre. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten Byggherre bestemmer.

Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold av ovennevnte plikter og kan påberopes av Byggherre som grunnlag for heving.

17 Bestilling

Byggherre forpliktes kun av gyldig, skriftlig bestilling.

Dersom Entreprenøren forstår eller har grunn til å anta at leveransen blir forsinket, skal Entreprenøren uten ugrunnet opphold underrette Byggherre om dette skriftlig. Unnlatt underretning avskjærer Entreprenør fra å påberope seg force majeure som begrunnelse for forsinkelsen.

18 Levering

Levering av tjenestene skal skje i henhold til oppgitte tidsperiode og etter avtale med Byggherre.

18.1 Renovasjon:

De enkelte Entreprenører skal rydde etter egne arbeider og plikter å utføre denne ryddingen så ofte og grundig at det til enhver tid er ryddig, og slik at det på montasjestedet ikke oppstår noen vansker for sykehusdriften og øvrige leverandører/entreprenører.

Såfremt dette ikke overholdes, forbeholder Byggherre seg rett til å foreta rydding for Entreprenørens regning. Såfremt det oppstår dissens om opphav til avfall og dette av den grunn ikke blir fjernet, forbeholder Byggherre seg retten til å fjerne avfallet og fordele utgiftene skjønnsmessig. De involverte parter vil bli varslet før slik rydding blir igangsatt.

18.2 Parkeringsplass:

Byggherre kan ikke stille til rådighet reserverte parkeringsplasser. Entreprenør må innrette seg etter gjeldene parkeringsregler og innkalkulere i tilbudet eventuelle parkeringsutgifter.

18.3 Leveringsgaranti

Entreprenøren innestår for at tjenesten er i samsvar med norske lover og forskrifter. Når Byggherre har behov for de tjenester det er inngått avtale for, vil disse bestilles fra Entreprenøren med mindre særlig hensyn skulle tilsi noe annet.

19 Ansvar for skade

19.1 Varsel om fare for skade

Partene skal varsle hverandre dersom de kjenner til forhold som kan medføre skade på person, eiendom eller miljø og som nødvendiggjør tiltak som ikke følger av kontrakten.

19.2 Ansvar for skade på den andre partens person eller eiendom

Medfører utførelsen av kontraktarbeidet skade på Byggherres person, ansatte eller ting som ikke omfattes av kontrakten, er Entreprenøren erstatningsansvarlig overfor Byggherre i den utstrekning dette følger av alminnelige erstatningsregler.

Tilsvarende gjelder overfor Entreprenør, hvor Byggherre eller noen han svarer for, volder skade på Entreprenørens person, ansatte, redskaper, materialer, maskiner eller andre ting.

19.3 Ansvar for skade på miljø, tredjemanns person eller eiendom

Oppstår det fare for skade på person, eiendom eller miljø som krever umiddelbare tiltak, har den parten som oppdager faren, plikt til å foreta det som er nødvendig for å avverge skaden. Dersom parten mener han kan kreve dekning for sine utgifter for tiltakene fra den andre parten, skal tiltakene ikke gå lenger enn det som er strengt nødvendig inntil den andre parten kan vurdere situasjonen.

Den parten som har interesse av at tiltaket iverksettes, skal betale de nødvendige kostnadene.

20 Miljø

Å ta hensyn til ytre miljø og klima er viktig for Helse Møre og Romsdal HF. HMR er miljøsertifisert etter ISO 14001. Vi forventer at våre Entreprenører har fokus på miljøarbeid i sin organisasjon.

Entreprenør garanterer at han i hele kontraktsperioden oppfyller avtalens miljøkrav, samt den til enhver tid gjeldende miljølovgivning.

Entreprenør skal arbeide aktivt for å minske miljøbelastningen ved oppfyllelse av avtalen. Entreprenøren skal løpende dokumentere hvilket arbeid som nedlegges for å minske miljøbelastningen, og er pliktig til å fremlegge dokumentasjon på Byggherres forespørsel. Dersom Entreprenøren ikke kan dokumentere at avtalens miljøkrav er oppfylt, vil dette bli ansett som et vesentlig mislighold som gir Byggherre rett til å heve avtalen.

21 Taushetsplikt

Taushetspliktsbestemmelsene i lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker 10. februar 1967 (forvaltningsloven) kommer til anvendelse for partene og andre de eventuelt svarer for.

Om nødvendig skal det undertegnes taushetserklæring. Det skal i tilfelle angis hvilke opplysninger som omfattes av taushetsplikten, og hvordan den skal ivaretas. Ansatte eller andre som

fratrer sin tjeneste hos en av partene, skal pålegges å bevare taushetsplikt også etter fratredeisen.

Taushetsplikten gjelder også etter avtalens opphør.

22 Force Majeure

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne avtalen og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den annen parts motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare heve avtalen med den rammede parts samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 60 (seksti) kalenderdager regnet fra det tidspunkt situasjonen inntreffer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den annen part. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

23 Overdragelse av rettigheter og plikter

Entreprenøren kan bare overdra sine rettigheter og plikter etter avtalen med skriftlig samtykke fra Byggherren. Dette gjelder også hvis Entreprenøren slås sammen med et annet selskap, deles i flere selskaper eller hvis overdragelsen skjer til et datterselskap. Hvis Byggherren ikke samtykker i overdragelse, kan avtalen sies opp med minimum 30 (tretti) kalenderdagers skriftlig varsel.

Retten til vederlag etter denne avtalen kan fritt overdras. Slik overdragelse fritar ikke vedkommende part fra hans forpliktelse og ansvar.

24 Revisjon

Byggherre har rett til å foreta revisjon av Entreprenørens systemer, rutiner og aktiviteter som er forbundet med leveransen. Revisjonsretten starter ved avtaleinngåelse og er begrenset til avtaleperioden. Ved revisjon skal Entreprenøren vederlagsfritt yte rimelig assistanse.

25 Reklame og kontakt med media

25.1 Reklame

Entreprenøren skal innhente skriftlig forhåndsgodkjennelse fra Byggherre dersom han ønsker å gi offentligheten informasjon om avtalen utover å oppgi oppdraget som generell referanse.

25.2 Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av Byggherren.